

νει ἐπίσης ἐνίστε καὶ νὰ ὑποχρεοῦ ἔτέρους εἰς γάμον, δταν εὐρίσκε τὸ τοιοῦτο συμφέρον ὑπὸ ἐποψιν ἡθικὴ καὶ οἰκονομικὴν. Οἱ νέοι δὲν νομίζουσιν ὅτι δικαιοῦνται νὰ ἐνεργῶσιν ἐναντίον τῆς θελήσεως τῆς συνελεύσεως. Μὲς χαρακτηριστικὸν τῆς σπουδαίοτητος τοῦ προσώπου, ὅπερ παριστῶσιν αἱ συνελεύσεις τῶν χωρικῶν εἰς τὰ γαμήλια ζητήματα, ἀναφέρομεν τὸ περιεργον συμβάν, ὅπερ ἐγένετο πρὸ δεκάδος ἑτῶν. "Ἐν τινι κώμῃ, οἱ χωρικοὶ εὗρον ἐπικινδυνὸν νὰ ἔχωσιν ἵερες χῆρον παρ' ἐκυτοῖς, διὰ λόγους πολλούς. Συνῆλθον λοιπὸν εἰς τινέλευσιν, καὶ ἀπεφάσισαν νὰ εἰσισχάγωσιν εἰς τὸν οἶκον τοῦ ἱερέως τὴν χήραν ἐνὸς στρατιώτου, ἥτις συγκατένευε νὰ γίνη παλλακής του. Καὶ ἡ ἀπόφασις τῆς συνελεύσεως ἀμέσως ἐτέθη εἰς ἔφαρμογήν.

"Ἀλλ' ἡ συνέλευσις τῶν χωρικῶν πιστεύει, ὅτι κέκτηται τὸ δικαίωμα, οὐ μόνον νὰ συζευγνύῃ καὶ νὰ χωρίζῃ συζύγους, ἀλλὰ καὶ ἀναμιγνύῃται καὶ εἰς τὴν οἰκογενειακὴν ζωήν. Οἱ δυσηρέστημένοι συζύγοι ἔκθέτουσι παράπονα ἐνώπιον τῆς συνελεύσεως, ἥτις, ἀναλλαμβάνει τὸ δικαίωμα τῆς τιμωρίας τῶν ἐνόχων. Εἰς πολλὰ μέρη, διὰ κακὴν διαγωγὴν καὶ διαφθορὰν, ἡ γυνὴ καταδικάζεται εἰς δημόσιον δυσφημόν. 'Ο σύζυγος, διὰ κακομεταχειρισθεὶς τὴν γυναῖκα του, καταδικάζεται εἰς πρόστιμον, κτλ.

"Ἡ συνέλευσις δικάζει ὑποθέσεις ἀφορώσας κληρονομίας, διανομὴν περιουσίας, καὶ συχγάνις ἀκόμη καὶ ποινικὰς ὑποθέσεις, χωρὶς ποσῶς νὰ λαμβάνῃ ὑπὲρ ὅψει τὸν κώδικα. Οὕτω, τιμωρεῖ διὰ μέθην, ἀποδιώκει ἐκ τῶν κόλπων αὐτῆς τὰ ἐπικινδυνὰ μέλη, καὶ εἰς τινας μάλιστα περιπτώσεις, ἀπαγγέλει ἀληθῆ θανατικὴν ποινάν.

"Ἡ ἔξις περίπτωσις τῆς θανατικῆς ἔκταλέσεως ἔλαβε χώραν ἐν τῷ Κυθερνείῳ τῆς Δαμάρας, τῷ 1872. Οἱ χωρικοὶ συνελθόντες, ἀπεφάσισαν ν' ἀπομακρύνωσι τῆς κοινότητος τὸν χωρικὸν Ἀνδρονώφ διὰ κακὴν συμπεριφορὰν καὶ διὰ κλοπῆν. Μετὰ τὴν παρέλευσιν χρόνου τινὸς, ἐν τούτοις, διωχθεὶς ἐπανῆλθε, καὶ πρὸς ἐκδίκησιν, ἤρετο νὰ κλέπτῃ τοὺς μὲν καὶ γὰρ πυρπολῇ τὰς οἰκίας τῶν δὲ, καὶ νὰ ἀπειλῇ διὰ φόνου τοὺς ἄλλους. Τότε, οἱ χωρικοὶ συνῆλθον καὶ ἀπεφάσισαν νὰ ἔξοφλήσωσι πλέον μετ' αὐτοῦ. Τὸ ἐσπέρας, δὴν ἡ συνέλευσις, μὲ τὸν δῆμαρχον (σταρόστα) ἐπὶ κεφαλῆς, μετέβη εἰς τὸν οἶκον, ἔνθα ἐκρύπτετο διέγκληματίας, ἐποιούρκησεν αὐτὸν, τὸν συνέλαβε καὶ τὸν ἐφόρευσε πάραυτα.

"Καὶ ἐν γένει, ἡ συνήθεια αὐτὴ τοῦ ἀποδίδειν δικαιούντην ἀφ' ἐσυτῶν, εἴναι λίαν διαδεδομένη παρά τοῖς χωρικοῖς, οἵτινες δὲν ἔχουσι καμπίαν ἐμπιστούντην εἰς τὰ διαιστήρια καὶ τοὺς κώδικας.

"Καὶ αἱ περὶ ἰδιοκτησίας ἰδέαι τῶν ρώσων χωρικῶν εἰσὶ πρωτότυποι. 'Ἡ γῆ κατ' αὐτοὺς, δὲν δύναται νὰ εἴναι ἰδιοκτησία οὐδενός' ἀνήκει εἰς τὸν θεόν. 'Ο ἄγιος παύος κατέχει νομίμως μόνον διὰ παράγει διὰ τῆς ἐργασίας αὐτοῦ.' Ἄρα, δὲν εἴναι δύνατον νὰ ἔχῃ τίτλους ἀδιαμφισβήτητους ἐπὶ τῆς ἰδιοκτησίας γαϊῶν. Διὰ τὸν λόγον τοῦτον, οἱ ρώσοι χωρικοὶ εἰσὶ πολλαχοῦ πεπισμένοι, διὰ τὸν λόγον χωρικοῦ χρονικοῦ διαστήματος, ἢ Τσάρος θέλει προθῆ εἰς διαμοίρασιν τῆς

γῆς, παρέχων εἰς ἐκαστον ἵσην μερίδα ἐδάφους, δισην δύναται μόνον νὰ καλλιεργήσῃ αὐτοπροσώπως. Διὸ καὶ ἐν πολλαῖς περιστάσεσιν οἱ χωρικοὶ ἀρνοῦνται ν' ἀγοράζωσι γαϊάς παρὰ τῶν ἰδιοκτητῶν. 'Ἐντός ὁλέγου χρόνου θὰ λαβῶ αὐτὴν χωρὶς τίποτε νὰ πληρώσω' λέγουσιν, ὑπανινιττόμενοι τὴν μέλλουσαν διανοιὴν τοῦ ἐδάφους.

"Μόνον λοιπὸν τὰ διὰ τῆς ἐργασίας πάραγόμενα προτόντα θεωροῦνται ως ἰδιοκτησία, καὶ κατὰ συνέπειαν, εἰσὶν ιερὰ καὶ ἀπαραβίαστα. 'Ἄλλ' ἐνιαχοῦ, καὶ αὐτὴ ἀκόμη ἡ ἰδιοκτησία δὲν θεωρεῖται ως ἀπόλυτος. Διότι, εἰς πολλὰς ἐπαρχίας, δταν σιτοδεῖα, ἡ δυστυχία τις στενοχωρῆ τοὺς χωρικοὺς, λαμβάνουσιν, ἐν ἀγνοίᾳ τῶν ἰδιοκτητῶν, δσον σῖτον εὑρωσιν εἰς τοὺς ἀγροὺς ἡ εἰς τὰς ἀποθήκας, ἐπὶ τῇ ἰδέᾳ, δτι διανείζονται αὐτόν καὶ πράγματι δὲ, μετὰ παρέλευσιν χρόνου τινὸς, δικαιοπεῖσται εἰς τὴν θέσιν του, τῇ προσθήκῃ καὶ τινος ποσότητος ἐπὶ πλέον, λόγῳ τόκου. Καὶ οὐ μόνον τοῦτο, ἀλλὰ καὶ ἐργαλεῖα, καὶ σκεύη πολλάκις ἀφαιροῦσι, καὶ τὰ ἐπιστρέφουσιν δταν δὲν ἔχωσι πλέον ἀνάγκην αὐτῶν. Καὶ τὸ τοιοῦτο προέρχεται ἐκ τῶν κοινωνιστικῶν ἀρχῶν, αἵτινες εἰσὶν ἐρρίζωμέναι παρὰ τῇ ρωσικῇ κοινωνίᾳ.

"Καὶ ως πρὸς τὴν κληρονομίαν, τὰ ἔθιμα τῶν χωρικῶν ἔρχονται εἰς πλήρη ἀντίθεσιν πρὸς τὸν κώδικα. Τὰ τέκνα κληρονομοῦσι τὸν πατέρα, οὐχὶ διότι εἰσὶ τέκνα του, ἀλλὰ διότι συνειργάσθησαν μετ' αὐτοῦ πρὸς ἀπόκτησιν τῆς περιουσίας. Οὕτως, ἐνῷ τὸ τέκνον τὸ ζῆσαν μακρὰν τῆς πατρικῆς οἰκίας οὐδὲν κληρονομεῖ, τὸ θετὸν τέκνον ἡ τὸ ψυχοπαῖδες δσερ συνειργάσθη, λαμβάνει τὴν μερίδα του. 'Επίσης καὶ ἡ παλλακή, ἡ συζήσασα καὶ συνεργασθεῖσα ἐπὶ πολὺν χρόνον μετὰ τοῦ ἀποθανόντος, λαμβάνει μερίδα ἐκ τῆς κληρονομίας, μετ' ὅλας τὰς περὶ τοῦ ἐναντίου διαικελεύσεις τοῦ κώδικος.

"Οπόσον διαφόρους τῶν ἰδικῶν μας ἴδεας ἔχουσι περὶ τῆς ἰδιοκτησίας οἱ ρώσοι χωρικοὶ, φαίνεται καὶ ἐκ τοῦ γεγονότος, ὅτι ἐν πλείσταις περιστάσεσιν ἡ κλοπὴ δὲν θεωρεῖται παρ' αὐτοῖς ως πρᾶξις ἐγκληματικὴ, ἀλλ' ὡς ἀπλὴ διαφορὰ μεταξὺ τοῦ ἰδιοκτήτου καὶ τοῦ κλέπτου. Καὶ οὕτως, ἡ δίκη λαμβάνει χώραν μόνον ἐὰν δὲν θεωρεῖται καταγγείλη τὸν κλέπτην, καὶ διακόπτεται, ἀμαρτίας συμβίβασθῶσι μεταξύ των τὰ δύο μέρη. 'Ἐν τῇ βορείῳ Ρωσσίᾳ, δὲ λαζαρτρεύει τὸν 'Άγιον Νικόλαον ως ὄρνιθοκλέπτην οἱ κλέπται τοῦ θεωροῦσιν αὐτὸν ως προστάτην των, καὶ ἐπικαλοῦνται τὴν συνδρομήν του εἰς τὰς ἐπιχειρήσεις των.

ΜΟΝΟΓΡΑΦΗ ΠΕΡΙ ΚΕΡΚΥΡΑΣ

*Ἀν ὑπάρχῃ νῆσος, ἥτις ὑπὸ τὰς ποικίλας αὐτῆς ὅψεις ἡνὶς ἀξία ἀπὸ πολλοῦ ἡδη νὰ εἰγεν ἐλκύσει τὸ ἐνδιαφέρον τῶν παρ' ἡμῖν λογίων, ἵνα ἐγκύψωσιν εἰς τὴν μελέτην καὶ τὴν περιγραφὴν αὐτῆς, βεβαίως τοιαύτη ὥφειλε νὰ εἴναι ἡ Κέρκυρα. 'Ιστορικωτάτη,

ἀπὸ τῶν ἀρχαιοτάτων χρόνων μέχρι τῶν βυζαντινῶν καὶ ἔτι πρὸς, ὅτε ὑπῆρξε τὸ καταφύγιον ἐπισήμων ἐκ τοῦ Βυζαντίου φυγόντων, ἀξία μελέτης κατὰ τὴν ἐποχὴν τῶν ἀρχῶν τοῦ Χριστιανισμοῦ, ἔχουσα ἀνιστορήτους—διὰ τοὺς πολλοὺς—πάσας τὰς ἐποχὰς, καθ' ἃς ἐδέσποσαν αὐτῆς ζένοι κατακτηταῖ, οἷανὴν νὰ ἐπισπάσηται τὴν προσοχὴν τῶν λογίων διὰ τὴν ἐν τῇ Ἰονίῳ αὐτῆς Ἀκαδημίᾳ ἀκμὴν τῶν ἐλληνικῶν γραμμάτων κατὰ τὴν ἀναγέννησιν τῆς Ἑλλάδος, πλουσία εἰς μαχευτικὰ τοπία, ἔχουσα ἀπαραμίλλους φυσικὰς καλλονὰς, παρουσιάζουσα ἐν πάσῃ τοῦ ἔτους δρᾷ τόσην γραφικὴν θαλερὰν βλάστησιν καὶ γονιμότητα, ζηλευτὴ διὰ τὸ γλυκό της κλῖμα, διατελεῖ ζένη, ἐν τούτοις, πρὸς τοὺς πολλούς, τοὺς θέλοντας νὰ γνωρίσωσιν αὐτὴν ὑπὸ πάσας αὐτῆς αὐτῆς τὰς φάσεις.

Τὸ ἀξιολογώτερον μέχρι τοῦδε περὶ Κερκύρας πόνημα ἡνὶ γνωστὴ, ἀλλ' ἔξηντλημένη ἥδη, ιστορία τοῦ Μουστοξίδου, δόστις, καίτοι ἐπὶ δεκάδας ἐτῶν ἐπὶ τούτῳ μισθοδοτούμενος, μόλις κατώρθωσε νὰ γράψῃ ιστορίαν αὐτῆς—ἐν τῇ Ἰταλικῇ ὅμως γλώσσῃ! — μέχρι τῶν βυζαντινῶν χρόνων, καταλιπὼν ἡμιτελεῖς τὸ ἔργον, ὅτε ἀπέθανεν. "Ἄν ὅμως εἴνε ἀκριβές, διὰ πληροφοροῦμαι, διὰ δὲ ἐνταῦθα ἔγκριτος γυμνασιάγχης κ. Ρωμανὸς ἀσχολεῖται περὶ τὴν συγγραφὴν τοιαύτης τινὸς ιστορίας, πλήρους, περὶ Κερκύρας, βεβαίως τὸ ἔργον τοῦ ἐριτίμου γυμνασιάρχου — δόστις ἀληθῶς εἰπεῖν ἀποτελεῖ δόσιν εὔτυχη μεταξὺ τῶν συναδέλφων του διὰ τὴν διακρίνουσαν αὐτὸν ἀκαταπόνητον φιλοπονίαν — θὰ ὑπερβάλῃ πάντα τὰ τέως δημοσιαυθέντα περὶ τῆς ὥραιας ταύτης νήσου. "Αν ὅμως ἡ Κέρκυρα δὲν ἐπεσπάσατο, ὡς ὁφειλε, πρὸ καιροῦ, τὴν προσοχὴν τῶν ἄλλων λογίων μας, εὑρεν ὅμως θερμοὺς θαυμαστὰς ἐκ τῶν ξένων, πολλοὺς τῶν δόσιοιν οἷανὰ ἐκάστοτε περὶ αὐτῆς ἔγραψαν ἐν μονογραφίαις. 'Εκ τῶν νεωτέρων τοιούτων μονογραφιῶν, ἡτο γνωστὸν μέχρι τοῦδε τὸ ἀξιόλογον πόνημα τοῦ τέως ἐνταῦθα γεν. προένου τῆς Αὐστρίας κ. Wasberg, ἀνδρὸς τὰ μάλα λογίου. "Ηδη ἔτερος, εἰδικώτερον ἔγκυψας εἰς τὴν ἔρευναν αὐτῆς, τυγχάνει δὲ ἐν τῷ ἐν Breslau Πανεπιστημίῳ καθηγητὴς τῆς γεωγραφίας κ. Ιωσήφ Partsch, δόστις, ἐπισκεψάμενος, δαπάνωις τῆς ἐν Βερολίνῳ Ἀκαδημίας τῶν Ἐπιστημῶν, τὴν νῆσόν μας, κατὰ δύο περιόδους, τῷ 1885 καὶ τῷ 1886, καὶ ἐπισταμένως ἔξετάσας τὰ κατ' αὐτὴν, ἔξεδοτο ἄρτι ἀξιον πολλοῦ λόγου πόνημα, διὰ πλειστοῦ τῷ γεωγράφῳ κ. Kiepert καὶ τῷ ἡμετέρῳ γυμνασιάρχῃ κ. Ρωμανῷ. Τοῦ ἔργου τούτου ποτὲ οὐστεὶ ὁ συγγραφεὺς τινὰ τῶν ἐκάστοτε περὶ Κερκύρας γραφέντων, ἔραντεντα τὰ πλεῖστα ἐκ τῆς κατὰ τὸ 1824 γραφείσης καὶ ἐν χειρογράφῳ σωζόμενης παρὰ τῷ κ. Ρωμανῷ πραγματείας τοῦ ἐν τῇ Ἀγγλικῇ ὑπηρεσίᾳ διατελέσαντος σικελοῦ ἱατροῦ κ. Benza.

"Η κυρίως συγγραφὴ τοῦ κ. Partsch διατείται εἰς τρία μέρη. 'Εν τῷ πρώτῳ δίδοται ἀκριβής τῆς Κερκύρας περιγραφὴ γεωγραφικὴ, ἡτο περὶ τῆς κατασκευῆς τῶν ὄρέων της ὑπὸ γεωλογικὴν ἐποψίην, καὶ περὶ τῶν διαφόρων γεωλογικῶν στοιχείων, ὄρυκτῶν κλπ., ποιούμενος ἐν τούτοις μνείαν τῶν ἐνταῦθα

συμβάντων ἀπὸ τῆς 18 Δεκεμβρίου τοῦ 968, μέχρι τοῦ 1880 σεισμῶν, διόπθεν ἔξαγεται, ὅτι ἡ Κέρκυρα ἦκιστα ἔπαθε τι σοβαρὸν ἐκ σεισμοῦ. Τὸ δεύτερον μέρος περιλαμβάνει περὶ τοῦ κλίματος, ἐκ σημειώσεων αὐστριακῶν, ἀπὸ τοῦ 1869 μέχρι τὸ 1879, περὶ τῆς θερμοκρασίας τῆς νήσου, τῶν ἀνέμων, τῶν βροχῶν, καὶ ιδίᾳ περὶ τῶν ἐν τοῖς διαφόροις τμήμασι τῆς νήσου διατείποντων πυρετῶν, τὸ δὲ τρίτον μέρος περιέχει τὴν εἰδικὴν γεωγραφίαν τῆς νήσου, ὑπὸ τὴν γεωγραφικὴν αὐτῆς ἐποψίην, τὰ τοῦ σχηματισμοῦ τῶν ἀκτῶν, εἰτα δὲ ἐν γένει τὰ τοῦ ἐσωτερικοῦ τῆς νήσου. Τὸ τρίτον τοῦτο μέρος, πλὴν τῶν ιστορικῶν σημειώσεων, περιλαμβάνει καὶ περὶ καλλιεργείας τοῦ ἐδάφους, περὶ τοῦ ἀριθμοῦ τῶν κατοίκων ἐν συγκρίσει πρὸς τὰ ἔτη 1767, 1803 καὶ 1879, ἐν τέλει δὲ τοῦ συγγράμματος προσαρτῶνται τρεῖς καλλιτεχνικῶτα πίνακες, ὡν δὲ μὲν εἴνει γάρτης τῆς νήσου, δὲ τερπος γεωλογικὸς, δὲ δὲ τρίτος τῆς αὐδομειώσεως τοῦ πληθυσμοῦ ἀπὸ τοῦ 1766—1879.

Τῆς ὥραιας ταύτης μονογραφῆς, ἐκδεδομένης ἐν καλλιτεχνικωτάτῃ ἐκδόσει, πληροφοροῦμαι εὐχαριστῶς, διτι ἐπιχειρεῖ μετάφρασιν δὲ ἐνταῦθα λόγιος καὶ ἔγκριτος νεαρὸς ἱατρὸς κ. Π. Βέγιας, διακρινόμενος ἐπὶ γλαφυρότητι ὑφους, ἐγνωσμένη ἐκ προηγουμένων τοῦ δημοσιευμάτων, ἐν οἷς ἡ καλλιεπής μετάφρασίς του ὑπὸ τῷ τίτλῳ «Τὰ πρῶτα τῆς μητρὸς καθήκοντα». Βέβτιας ἔργον τοιοῦτο, ἀπαιτοῦν δαπάνην ἰκανὴν ἔνεκα τῶν προσητημένων χαρτῶν, καὶ διπέρ δὲ. Βέγιας προτίθεται νὰ ἐκτυπώσῃ ἐν Λειψίᾳ, πρέπει νὰ τύχῃ τῆς ἀπαραίτητου συνδρομῆς, οὐ μόνον τοῦ δήμου Κερκύρας, ἀλλὰ καὶ τοῦ Πετριδείου κληροδοτήματος, οὐτινος ἐκτελεσταὶ εἰσιν, δεσμὸς ἀρχιεπίσκοπος μετὰ τοῦ κ. νομάρχου καὶ τοῦ κ. εἰσαγγελέως, ἀφοῦ μάλιστα δὲ φέμηνηστος Πετρίδης ἐν τῇ διατήκῃ του διατίθησιν ικανὸν ποσὸν, διπάς χρησιμεύη ἐκάστοτε δὲ ἐκδόσιν ὀφελίμων βιβλίων. Εἶμαι μάλιστα βέβαιος, διτι ἡ Ἐπιτροπὴ, ητις εὐτυχῶς ἀπαρτίζεται παρ' ἀνδρῶν γινωσκόντων τὴν χρησιμότητα τοῦ ἔργου τοῦ κ. Partsch, θὰ προθυμηθῇ γ' ἀναλάβῃ τὴν ἐκδοσιν, ἐπισπωμένη δικαιίως τὰ συγχαρητήρια πάντων.

Ἐν Κερκύρᾳ

I. ΠΑΠΑΜΑΝΩΛΗΣ

O ΔΙΑ ΤΗΣ ΒΙΑΣ ΓΑΜΟΣ

(Ἐκ τῶν Πολωνικῶν Διηγμάτων τοῦ Sacher Masoch)

Ἐν τοῖς ἀνακτόροις τοῖς Ὁστρόγης ἐπεκράτει ζωηρὰ κίνησις καὶ εὐθυμία. Ο κόμης Σαμούσκης, δὲ πλούσιος μεγιστάν καὶ ἀρχων, εἰχε προσκαλέσει πρὸς θήραν ἄρτιων πάντας τοὺς εὐγενεῖς τῆς χώρας. Πάντες οἱ φεοδούχοι εἶχον ἔλθει, οἱ μὲν μὲν βελούδινοι καὶ μεταξωτὰ ἐνδύματα καὶ ἀργυροῦς πτερυ-